

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2011 tilinpäätökset

Lähde: Tilastokeskus ja Kuntaliitto

Kuntien tilinpäätösten keskeisiä eriä vuosilta 2009-2011

Manner-Suomen kunnat. Sisältää liikelaitokset.

Lähde: Tilastokeskus

	Mrd. euroa:			Vuosimuutos, %	
	2009	2010	2011 TPA	2010	2011 TPA
Toimintakate	-22,84	-23,48	-24,70	2,8	5,2
Verotulot	17,53	18,27	18,98	4,2	3,9
Valtionosuudet	6,87	7,40	7,64	7,7	3,3
Vuosikate	1,80	2,47	2,10	37,3	-15,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1,66	-1,70	-1,72	2,2	1,1
Tilikauden tulos	0,29	1,83*	0,50		
Investointimenot	-3,31	-3,70*	-3,47	11,8	-6,2
Pitkäaik. lainojen lisäys	2,15	1,82	1,76	-15,3	-3,3
Rahavarat 31.12.	3,52	3,98	3,94	13,2	-1,1
Lainakanta 31.12.	9,78	10,45	11,20	6,8	7,2

* Tulos sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.
Kauppa heijastuu myös investointimenoihin.

Tietoja kuntien taloudesta vuosilta 2005-2011

Pl. Ahvenanmaa. Sisältää liikelaitokset.

Lähde: Tilastokeskus

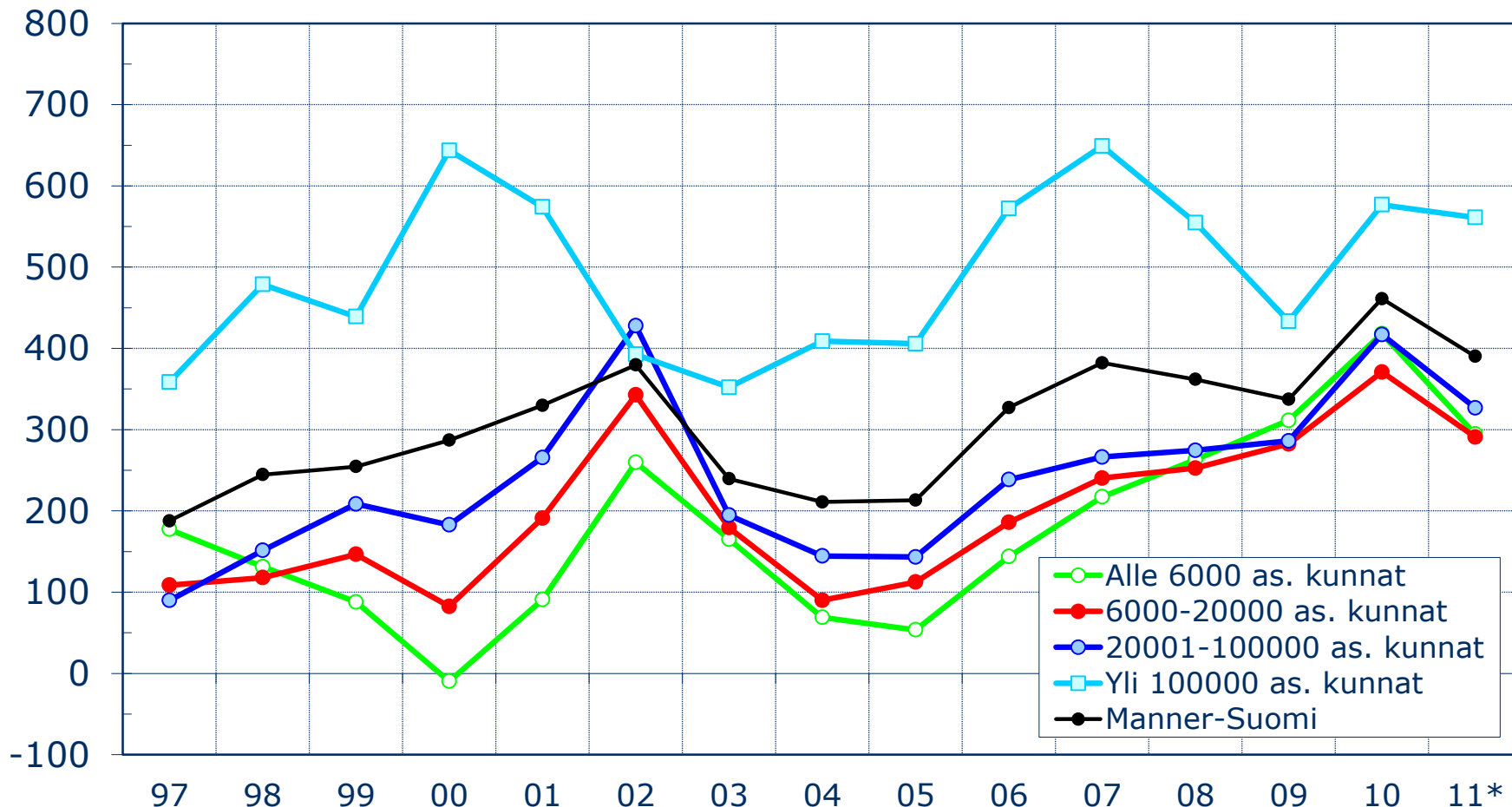
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 TPA
Vuosikate:							
Mrd euroa	1,11	1,72	2,02	1,92	1,80	2,47	2,10
Asukasta kohti, €	213	327	382	362	337	461	390
Vuosikate %:a poistoista	77	118	135	122	108	145	122
Vuosikate %:a poiston al. invest. ¹⁾	52	74	81	66	69	99	77
Tilikauden tulos, mrd euroa	-0,05	1,02	0,74	0,61	0,29	1,83 ²⁾	0,50
Lainakanta:							
Mrd euroa	7,05	7,67	8,15	8,63	9,78	10,46	11,20
Asukasta kohti, €	1 347	1 461	1 545	1 629	1 838	1 956	2 085
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):							
Vuosikate negatiivinen	134	79	52	57	29	7	22
Vuosikate < poistot	326	243	181	178	117	55	123
Kuntien lkm yhteensä	416	415	400	399	332	326	320
Kuntien lkm (v. 2011 kuntajaolla):							
Vuosikate negatiivinen	90	39	31	30	24	6	22
Vuosikate < poistot	251	180	134	128	108	50	123

1) Poistonalaisten investointien omahankintamenot.

2) Sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

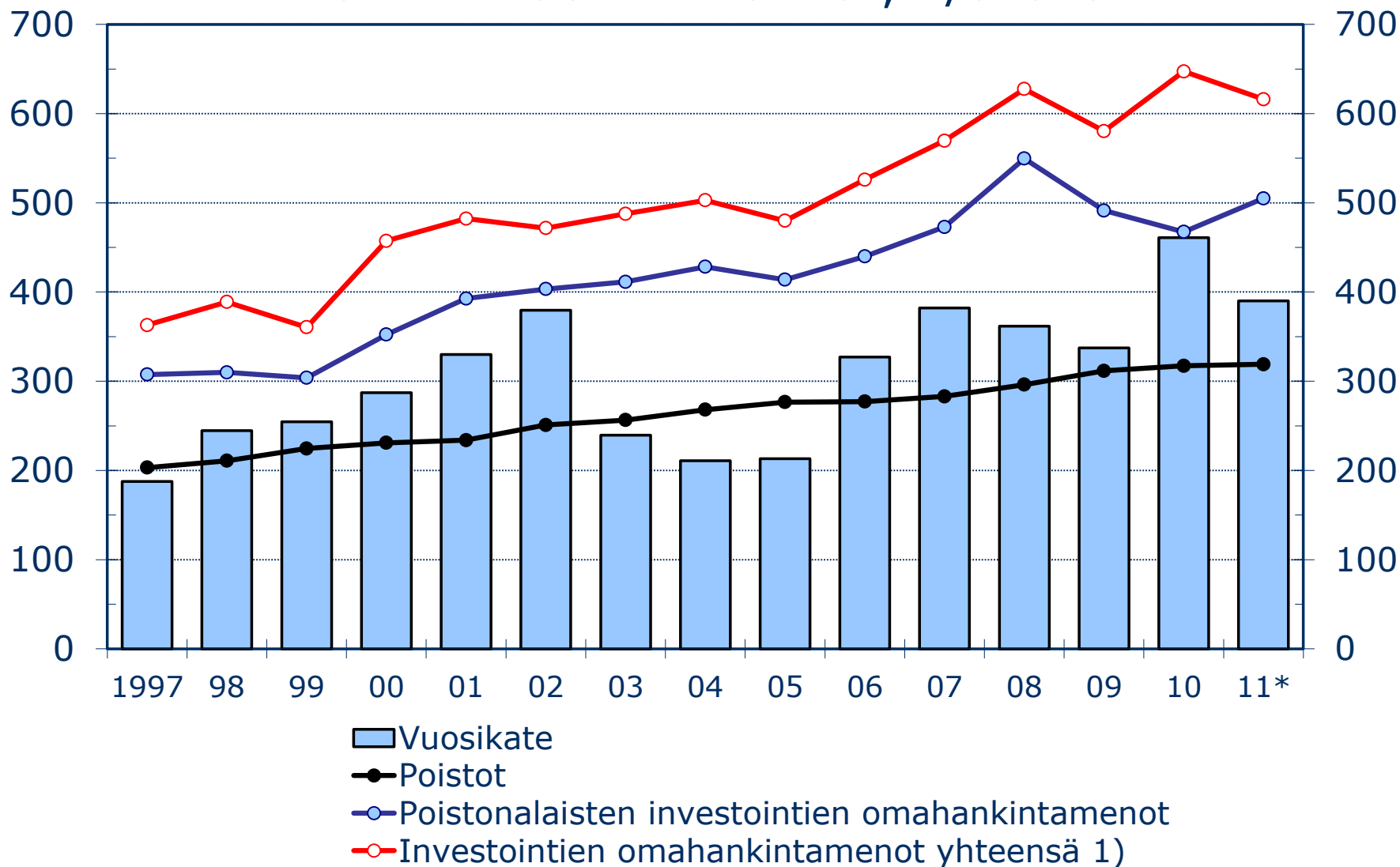
Kuntien vuosikatteet 1997-2011, €/as.

Kuntakoon mukaan (pl. Ahvenanmaa)

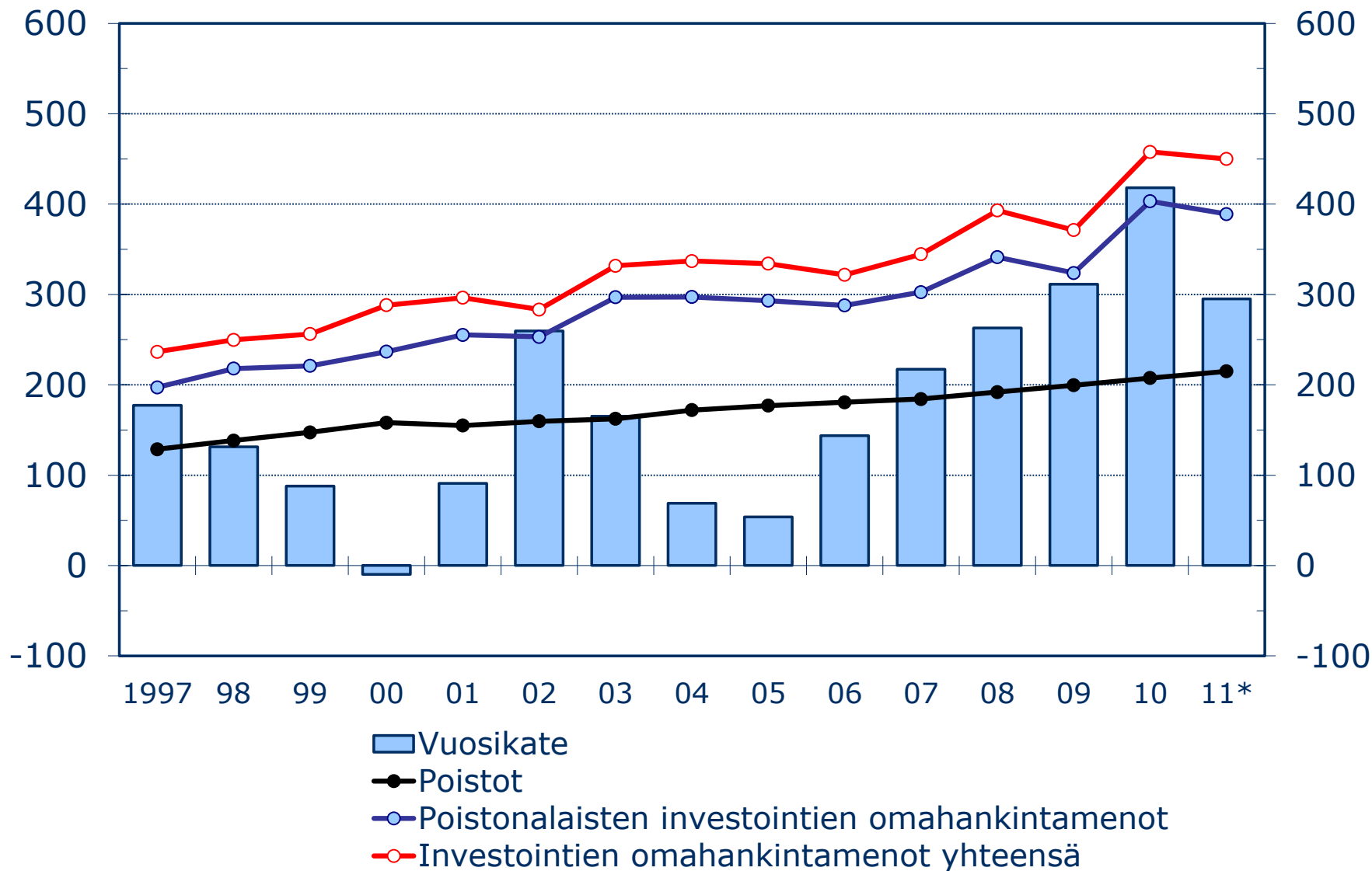
Lähde: Tilastokeskus, vuoden 2011 tiedot tilinpäätösarvioiden mukaan

Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit Manner-Suomen kunnat, €/asukas

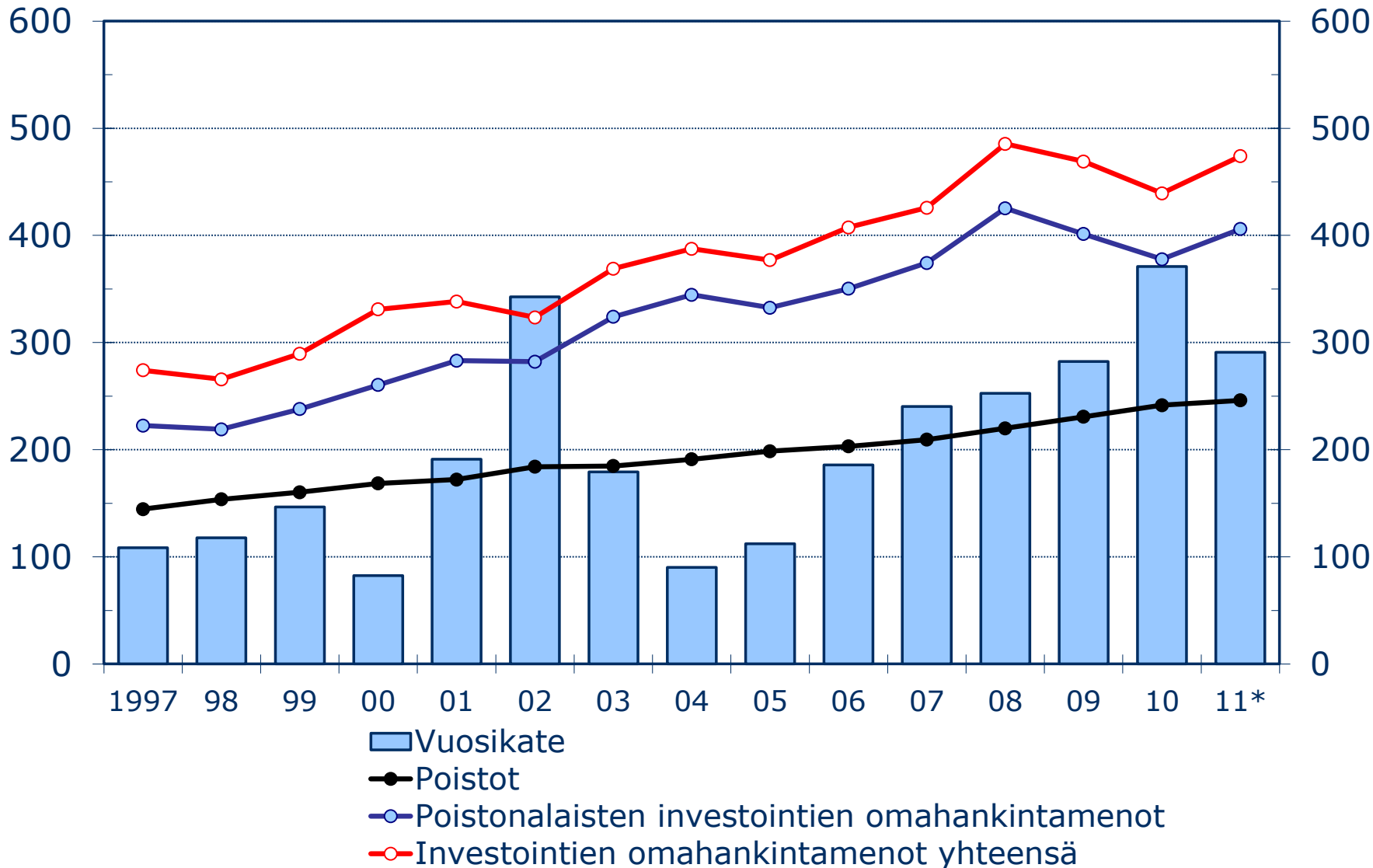

1) Vuoden 2010 luvussa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä.

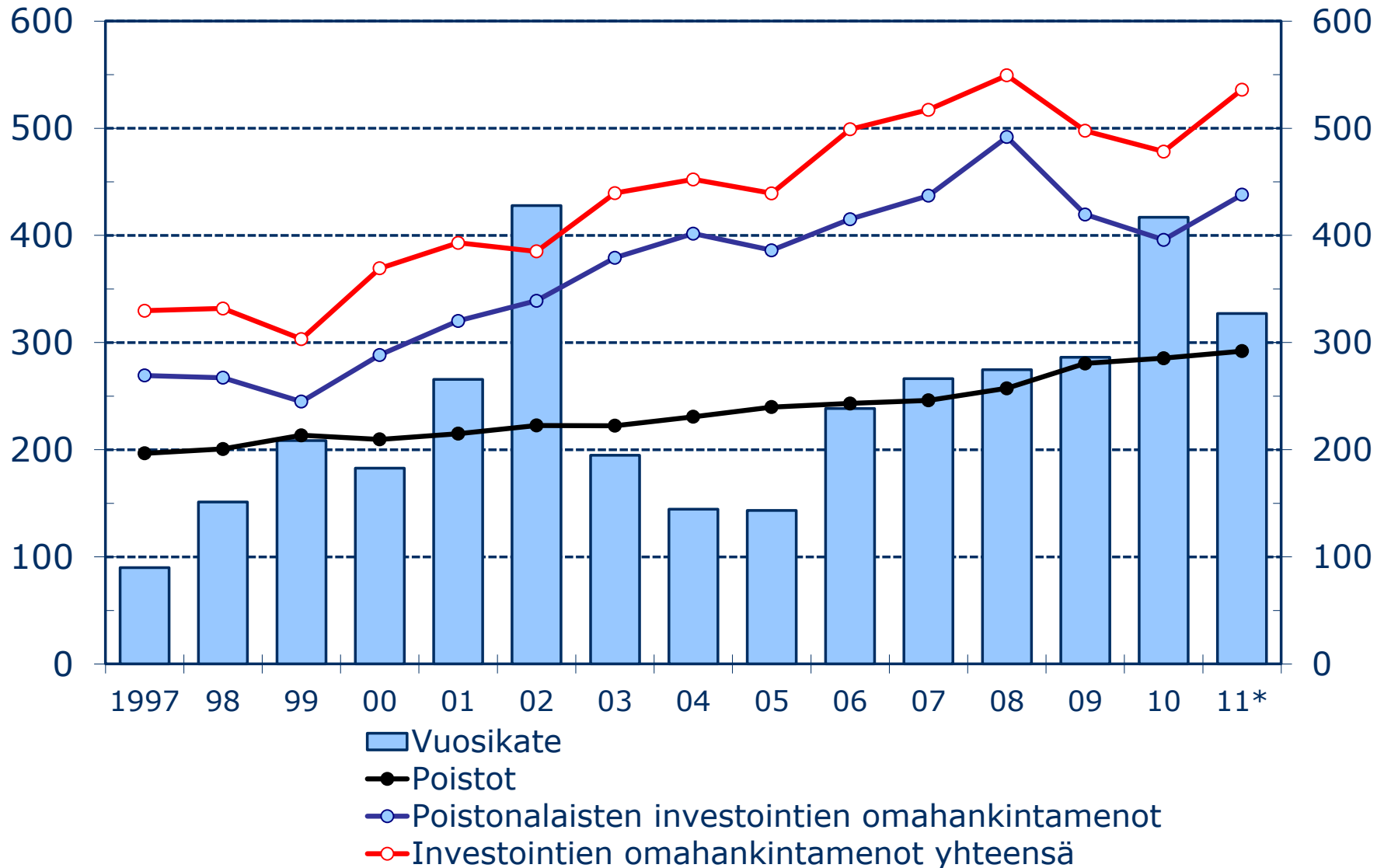
Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit Alle 6 000 asukkaan kunnat (pl. Ahvenanmaa), €/as.

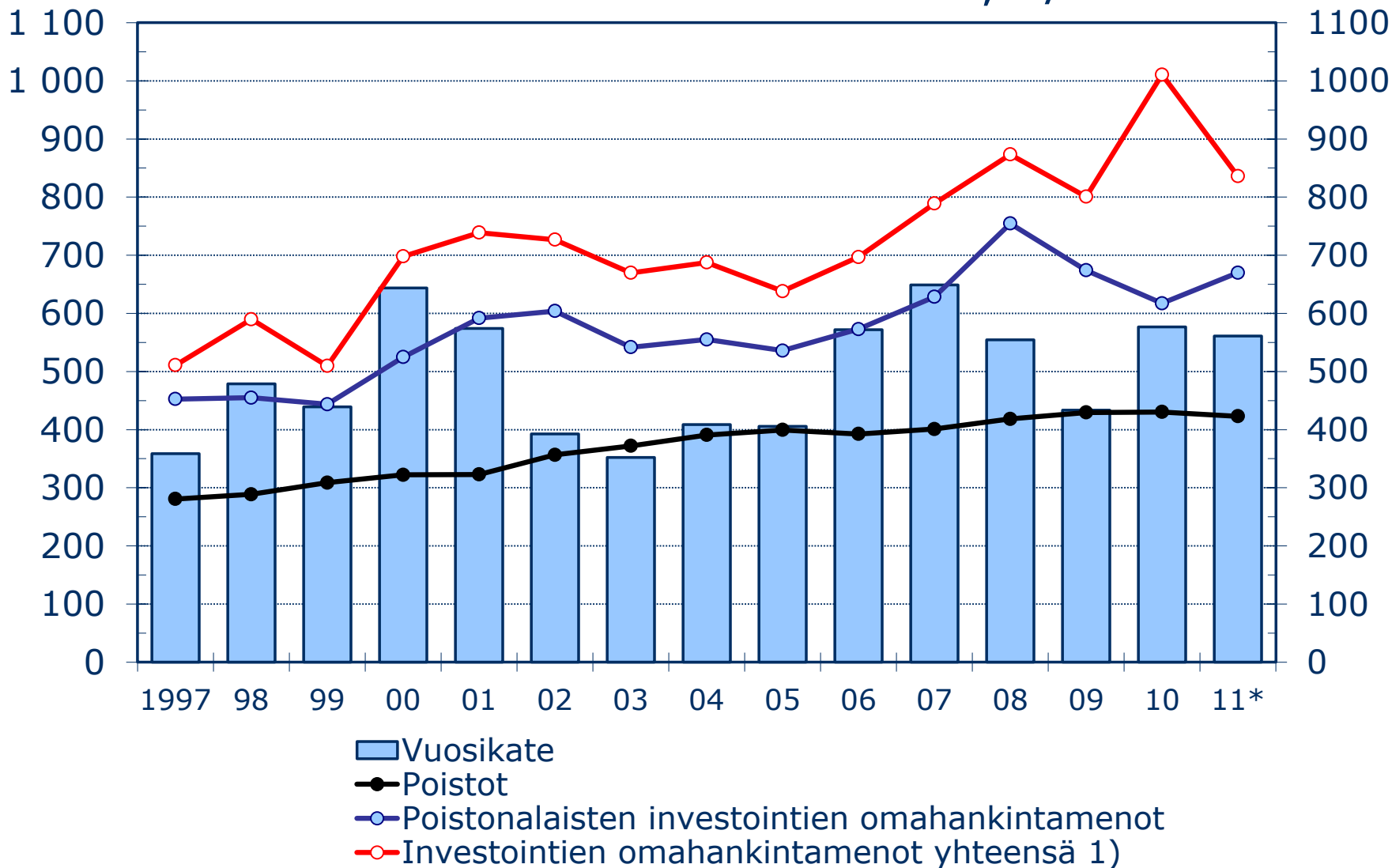
Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit 6 000-20 000 asukkaan kunnat (pl. Ahvenanmaa), €/as.

Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit 20 000-100 000 asukkaan kunnat, €/as.

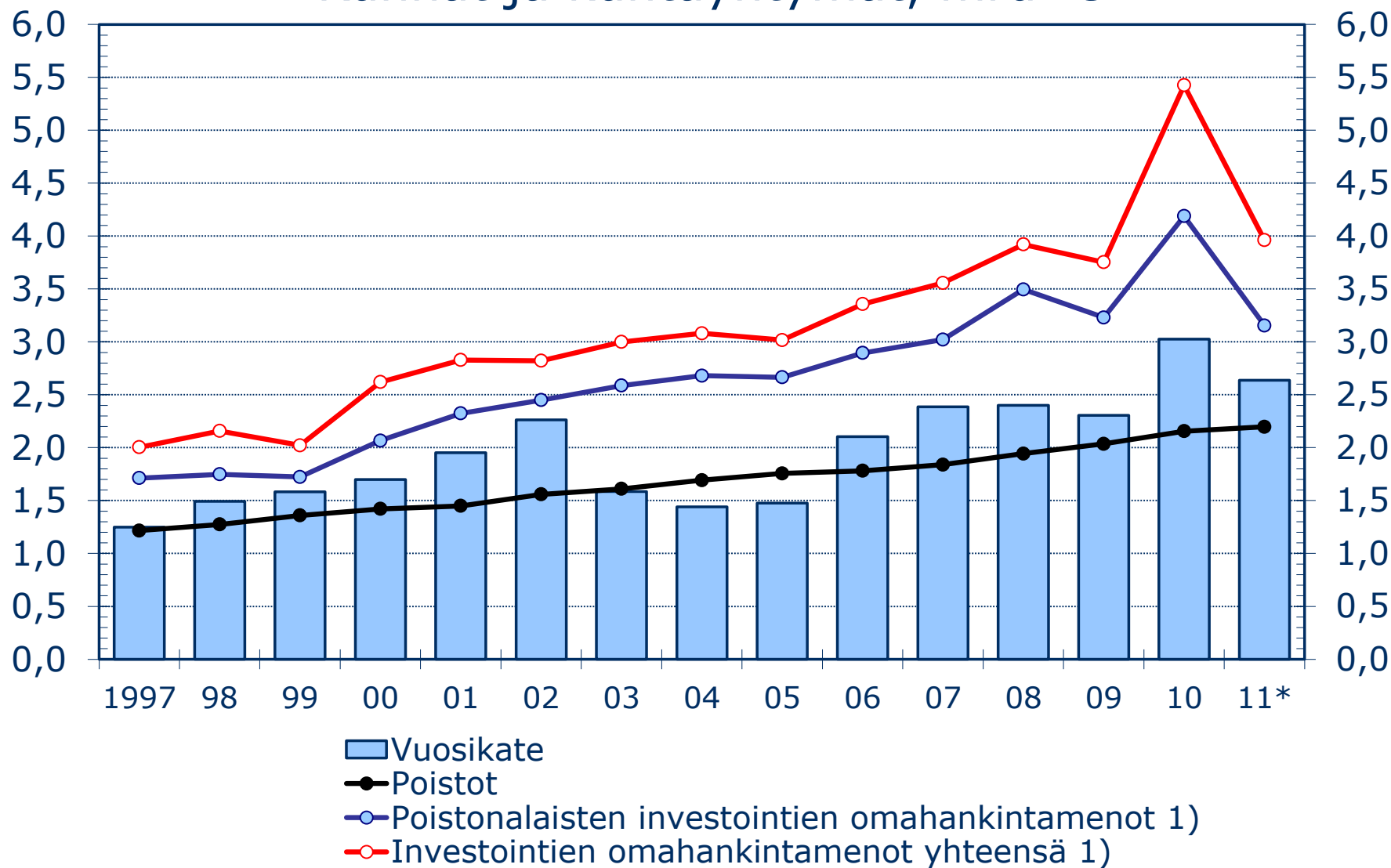

Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit Yli 100 000 asukkaan kunnat, €/as.

1) Vuoden 2010 luvussa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit Kunnat ja kuntayhtymät, mrd. €

1) Vuoden 2010 luvuissa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä.

Tulorahoitusvaje

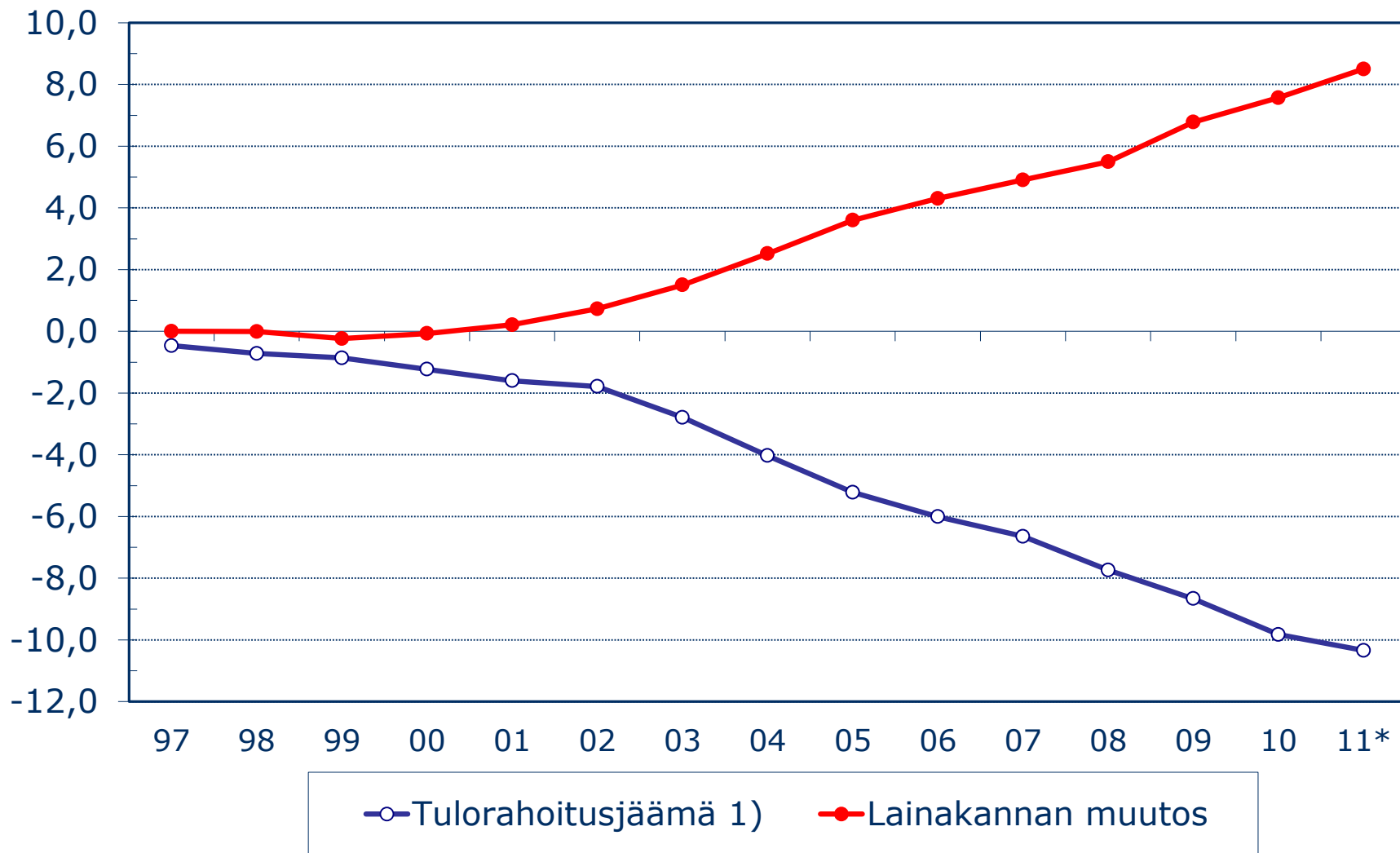
Vuoden 1997 jälkeen kuntasektorin vuosikate ei ole minään vuonna riittänyt poistonalaisten investointien omahankintamenoihin, jolloin on syntynyt ns. tulorahoitusvajetta, jota kunnat ovat rahoittaneet omaisuuden myynnillä ja ennen kaikkea lainanotolla.

Tulorahoitusvajetta on syntynyt vuosina 1997-2011 yhteensä yli 10 miljardia euroa.

Kuntasektorin velkamäärä on kasvanut vuosina 1997-2011 noin 8,5 miljardia euroa.

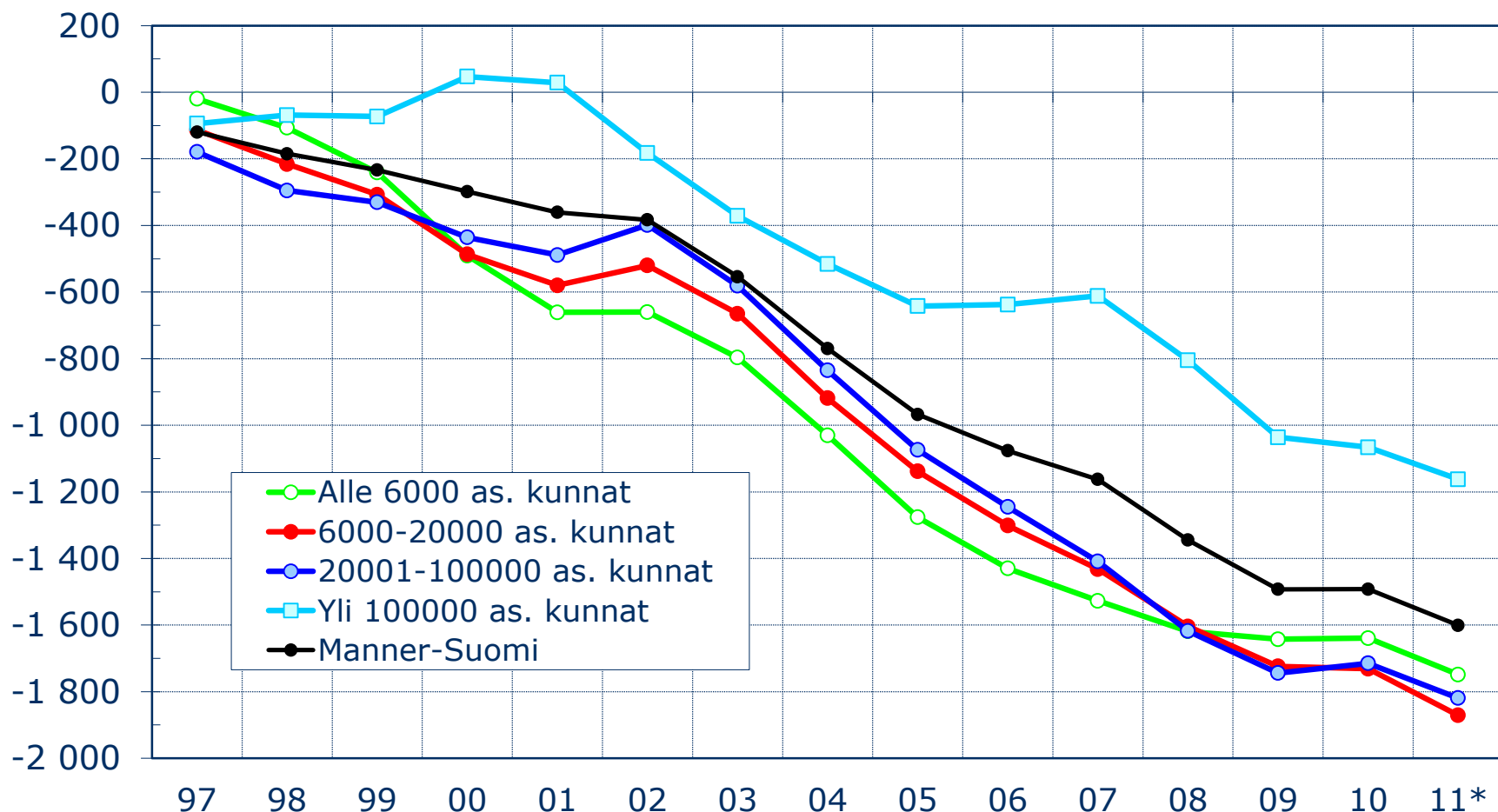
Poistonalaiset investoinnit = esim. kadut, koulut, päiväkodit, verkostot.
Ei poistonalaiset = maa- ja vesiomaisuus, sijoitukset.

Kuntasektorin tulorahoitusjäämän kertymä sekä lainakannan muutos vuodesta 1997, mrd. €

1) Vuosikate – poistonalaisten investointien omahankintamenot

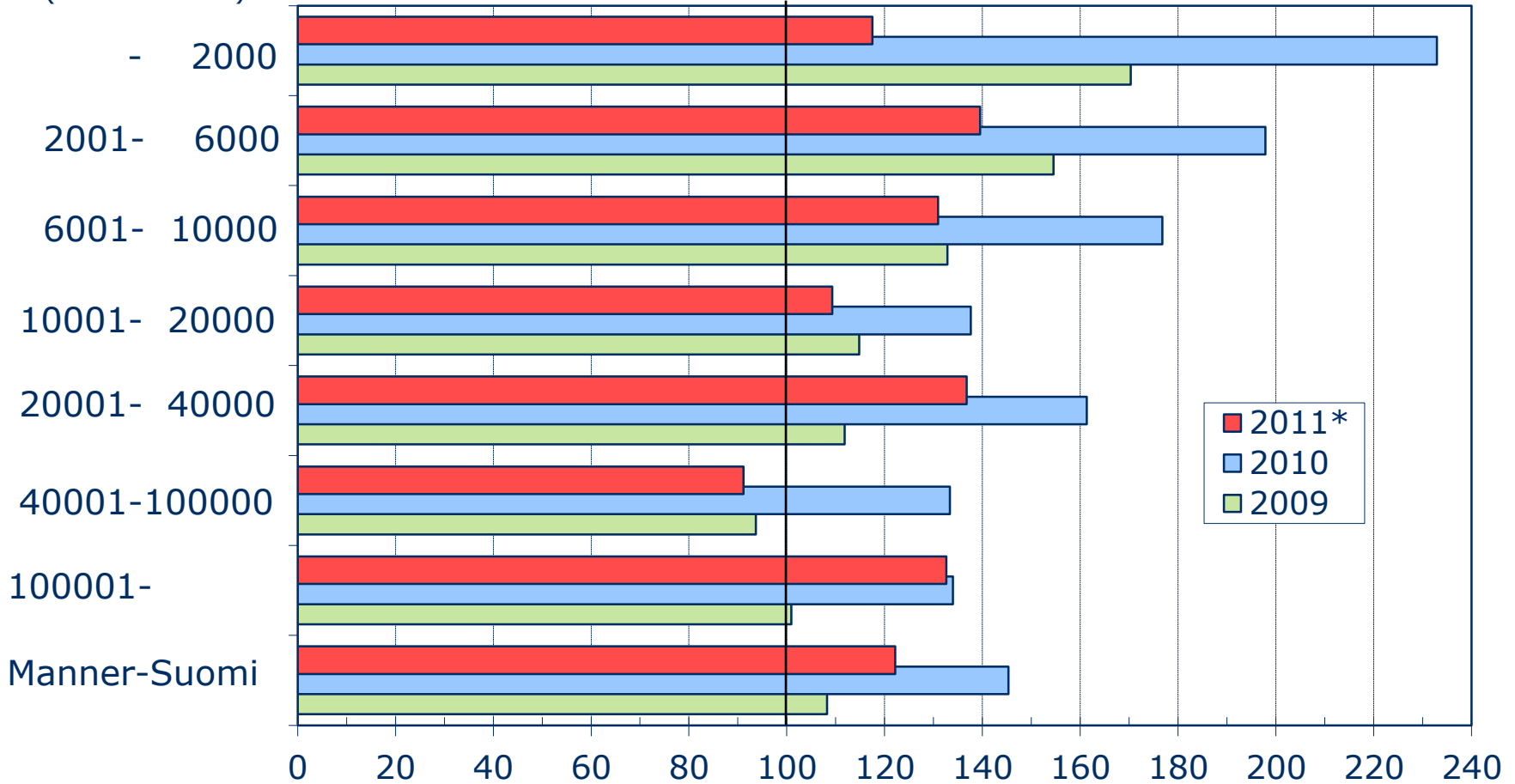
Kuntien kertynyt tulorahoitusjäämä¹⁾ 1997-2011, €/as. Kuntakoon mukaan (pl. Ahvenanmaa)

1) Vuosikate - poistonalaisten investointien omahankintamenot

Kuntien vuosikate %:a poistoista kuntakoon mukaan Manner-Suomen kunnissa 2009-2011

Kunnan asukasluku
31.12.2011
(ennakkotieto)

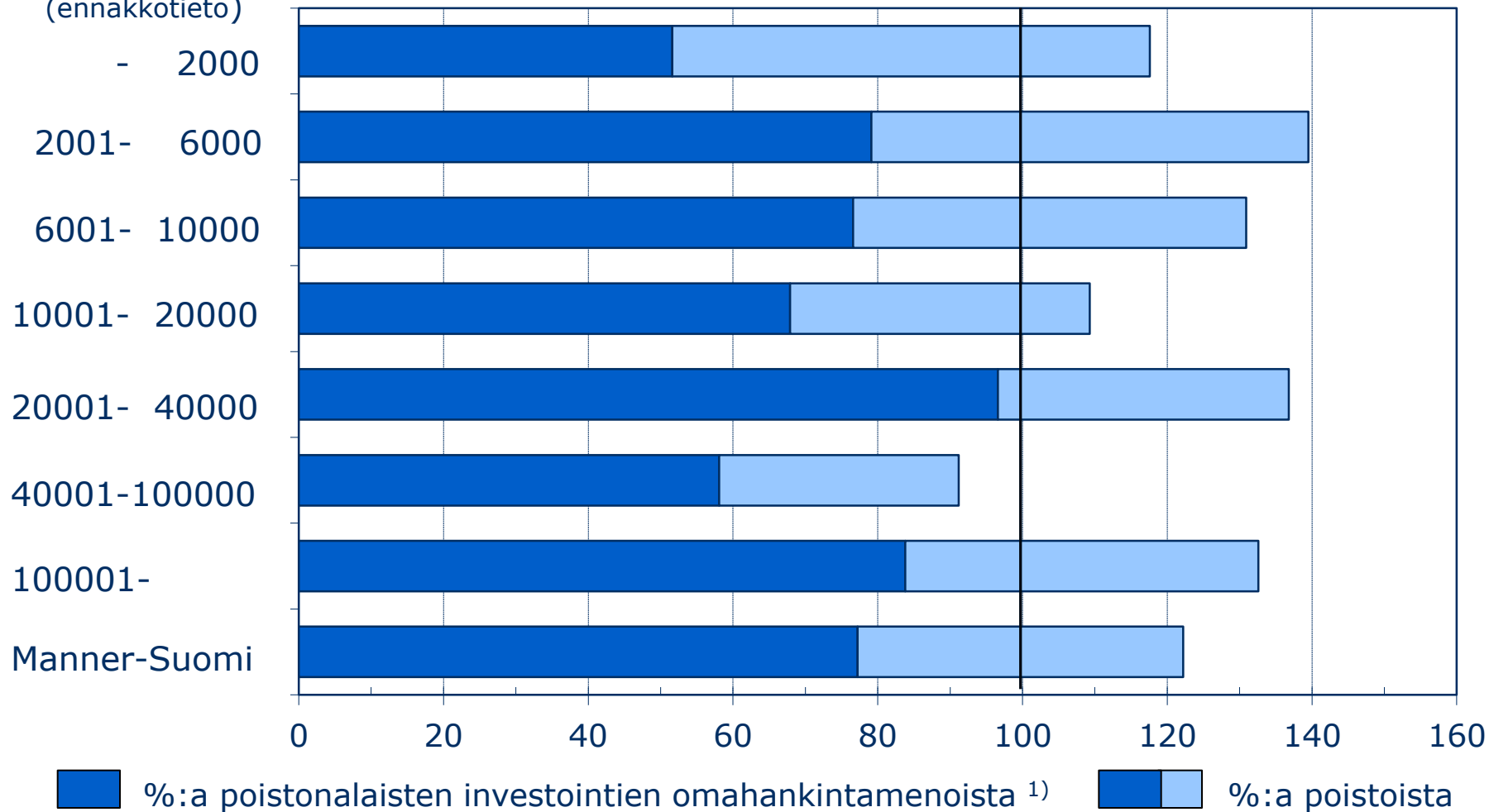
Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2011 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntien vuosikatteet kuntakoon mukaan 2011 (TPA)

Vuosikate %:a poistoista ja poistonalaisista investoinneista¹⁾

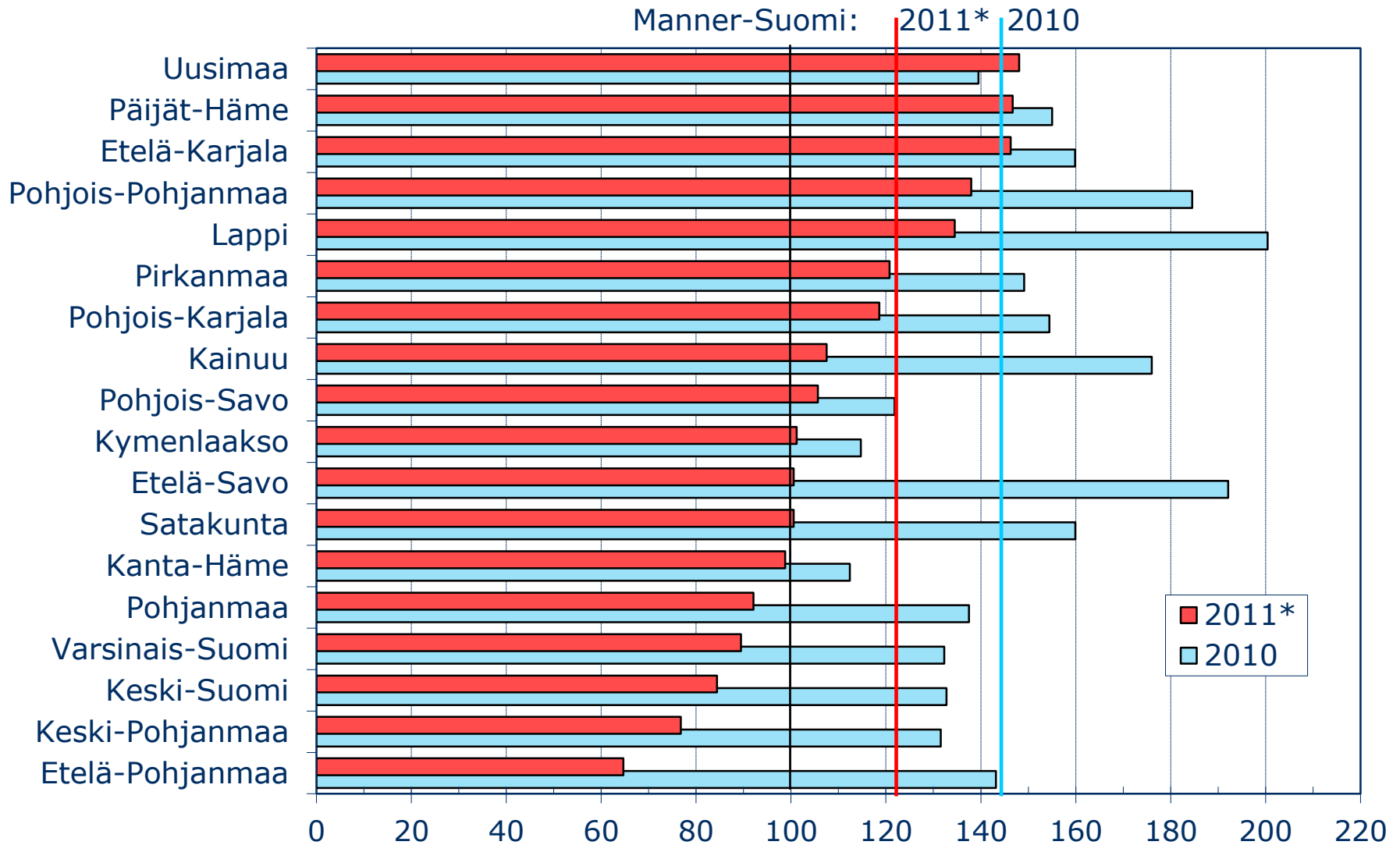
Kunnan asukasluku
31.12.2011
(ennakkotieto)

Manner-Suomi

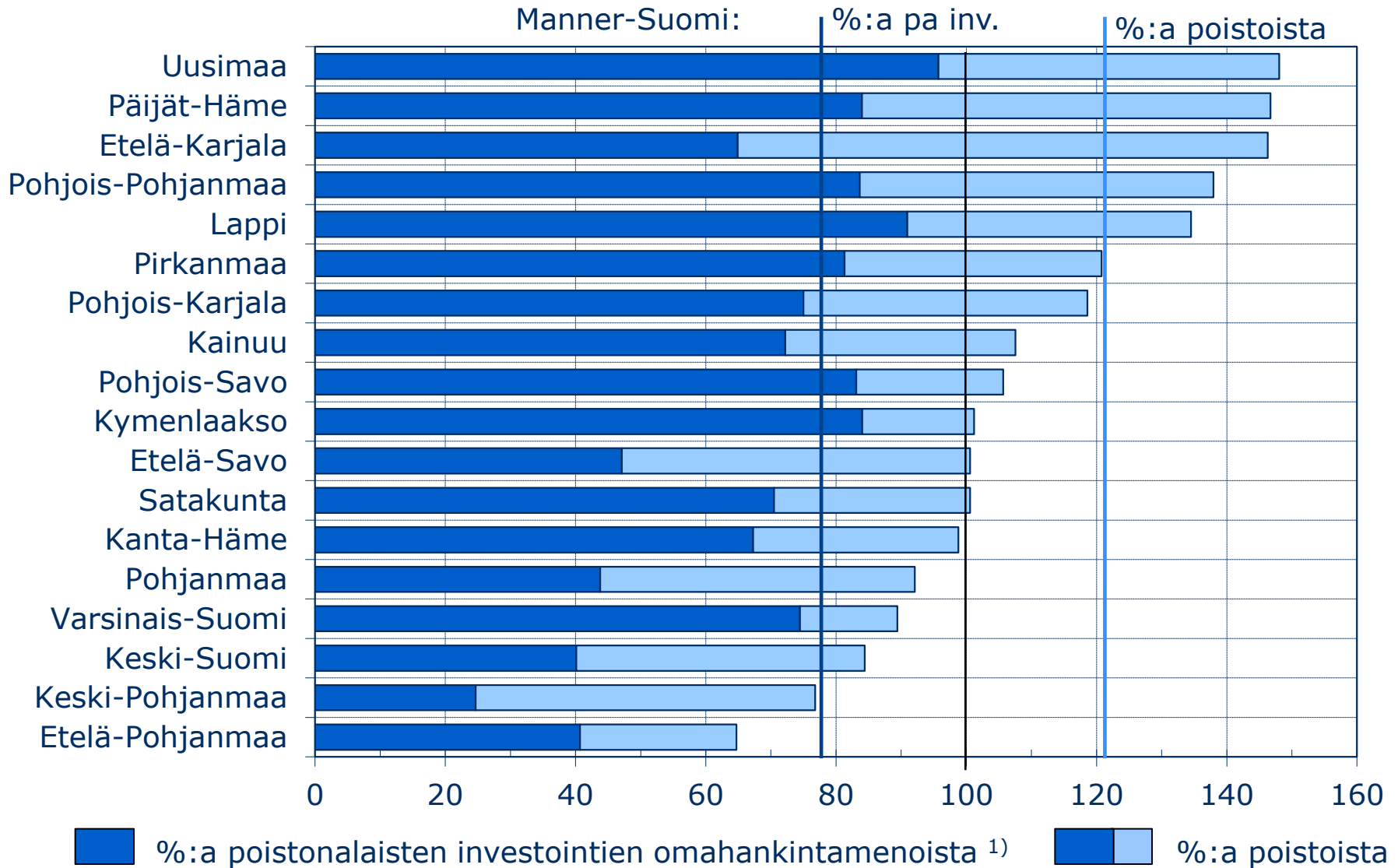
1) (Investointimenot – maa- ja vesialueiden hankinta – osakkeiden ja osuuksien hankinta) – rahoitusosuudet investointeihin

Kuntien vuosikate %:a poistoista maakunnittain vuosina 2010-2011

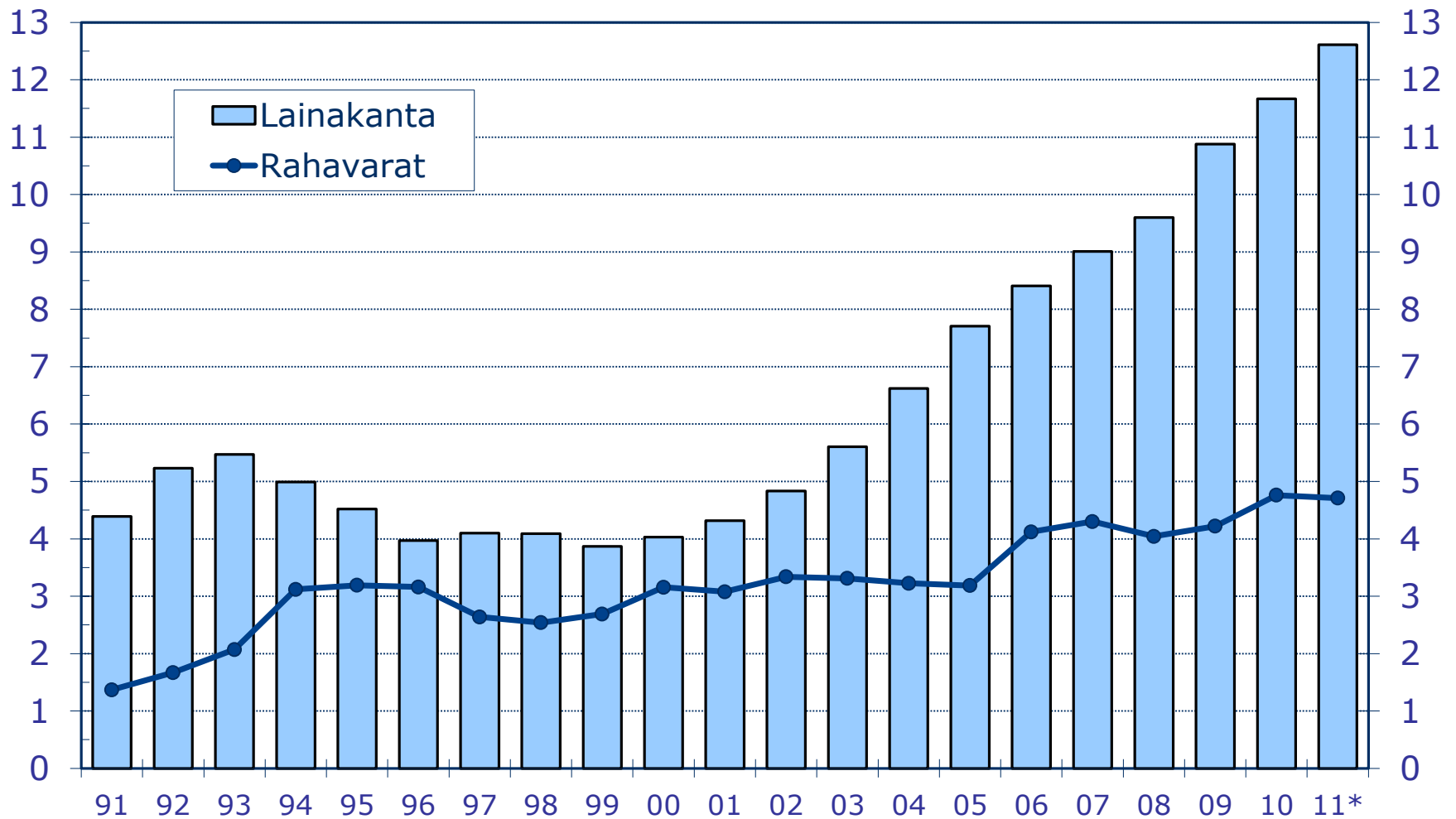
Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2011 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntien vuosikatteet maakunnittain vuonna 2011 (TPA) vuosikate %:a poistoista ja poistonalaisista investoinneista¹⁾

1) (Investointimenot – maa- ja vesialueiden hankinta –osakkeiden ja osuuksien hankinta) – rahoitusosuudet investointeihin

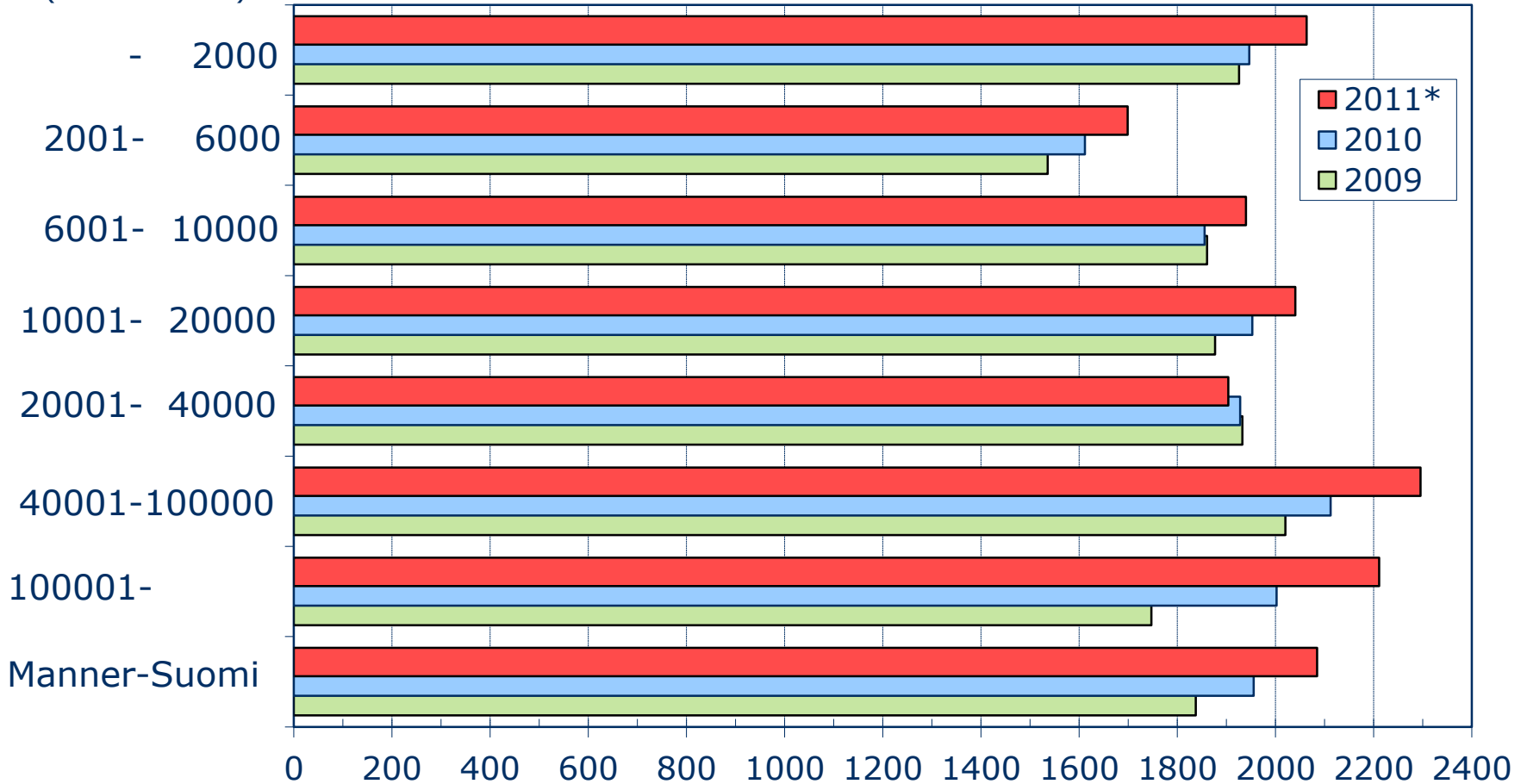
Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991-2011, mrd. €

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2011 tilinpäätösarvioiden mukaan.

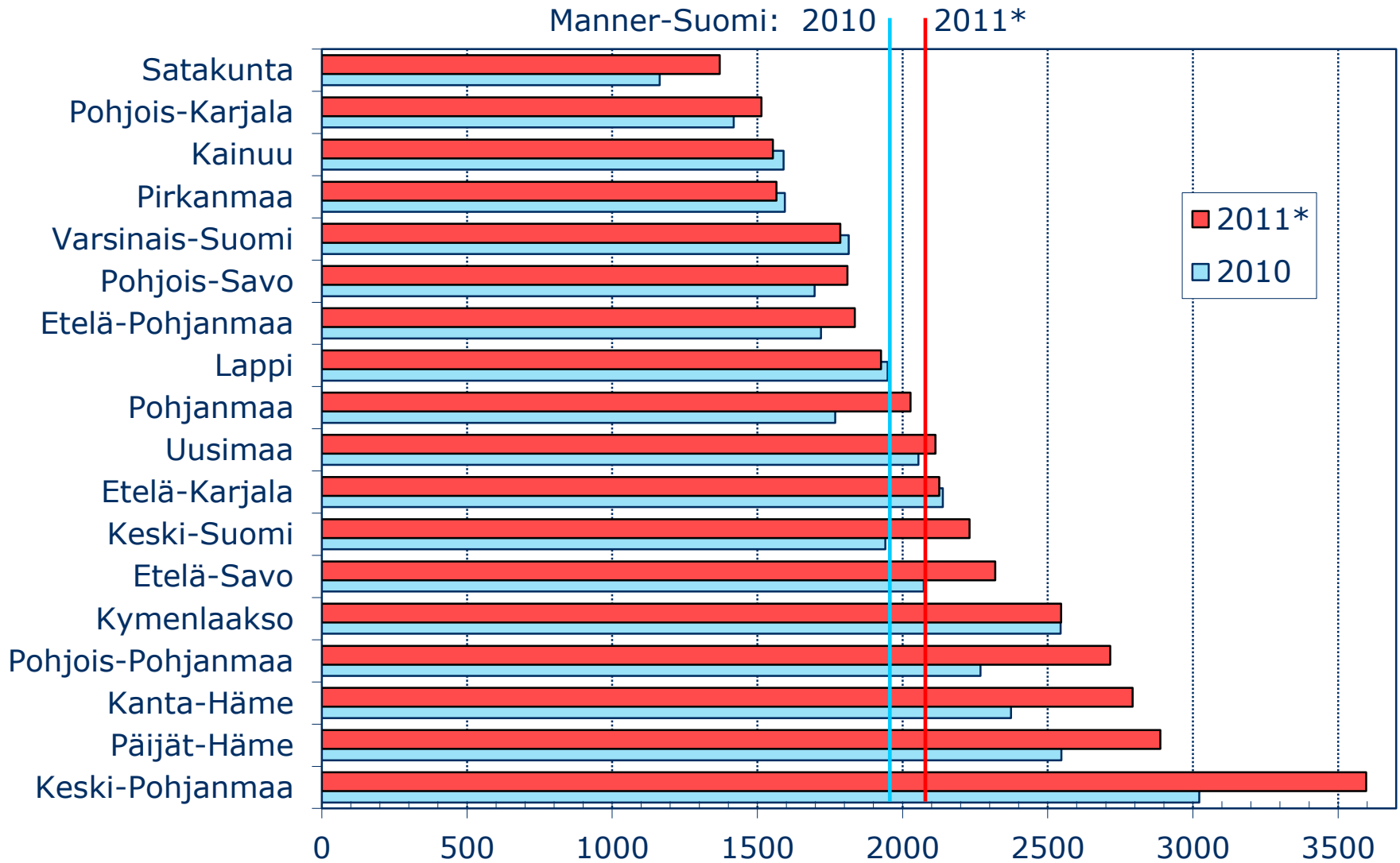
Kuntien lainakanta kuntakoon mukaan Manner-Suomen kunnissa 2009-2011, €/as.

Kunnan asukasluku
31.12.2011
(ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2011 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntien lainakanta maakunnittain vuosien 2010-2011 lopussa, €/asukas

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2011 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma

vuosina 2009-2012, mrd. €

	2009	2010	2011*	2012**
Toimintatulot	10,07	10,90	11,17	11,62
Toimintamenot	-32,48	-33,85	-35,35	-36,75
Toimintakate	-22,41	-22,95	-24,18	-25,13
Verotulot	17,61	18,35	19,07	19,39
Valtionosuudet	6,91	7,43	7,68	8,14
Rahoituserät, netto	0,20	0,19	0,07	0,10
Vuosikate	2,31	3,02	2,64	2,50
Poistot	-2,04	-2,15	-2,20	-2,30
Satunnaiset erät, netto	0,16	1,06 ¹⁾	0,13	0,15
Tilikauden tulos	0,43	1,93 ¹⁾	0,57	0,35
muutos-%:				
Toimintatulot	3,3	8,2	2,5	4,0
Toimintamenot	4,2	4,2	4,4	4,0
Toimintakate	4,6	2,4	5,4	3,9
Verotulot	0,5	4,2	3,9	1,7
Valtionosuudet	7,5	7,5	3,4	6,0

1) Sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

Lähteet: Vuodet 2009- 2010 Tilastokeskus.
Vuosi 2011 Tilastokeskus ja Kuntaliitto.
Vuoden 2012 arviot Kuntaliitto

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma

vuosina 2009-2012, mrd. €

Toiminnan rahavirta	2009	2010	2011*	2012**
Vuosikate	2,31	3,02	2,64	2,50
Satunnaiset erät, netto	0,16	1,06 ¹⁾	0,13	0,15
Tulorahoituksen korjauserät	-0,39	-1,38 ¹⁾	-0,40	-0,40
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3,99	-5,69 ¹⁾	-4,14	-4,10
Rahoitusosuudet investointeihin	0,24	0,26	0,18	0,20
Omaisuuksien myyntitulot	0,67	2,41 ¹⁾	0,64	0,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,00	-0,32	-0,95	-1,05
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset	-0,16	-1,17 ¹⁾	-0,19	-0,10
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,40	3,21 ¹⁾	2,03	2,40
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1,30	-1,28	-1,40	-1,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,19	0,05	-0,06	0,00
Muut muutokset	0,05	0,05 ¹⁾	0,52	0,00
Rahavarojen muutos	0,18	0,54	-0,05	-0,25
Rahavarat 31.12.	4,22	4,76	4,71	4,46
Lainakanta 31.12.	10,88	11,67	12,61	13,51

1) Luvut sisältävät HSY:n perustamiseen liittyviä eriä, joiden vaikutus koko kuntatalouden rahoitusasemaan on neutraali.